

Vidal Vidal
Escriptor
vidal@gencat.cat

...I TORNA AL BORN

Els sembradors

Sí, d'acord que l'himne oficial del país es titula «Els Segadors», però això no treu —o precisament a causa d'això, d'aquest caràcter agrari de la simbologia nacional— que no s'hagi de preservar un cert respecte cap a aquells que sembren. Cap a aquells que posen la llavor del futur, per expressar-ho acabant de perfilar la metàfora.

En una de les seves intervencions públiques d'aquesta passada tardor calenta a Catalunya —una primavera posterior a l'estiu, si m'és permès de continuar tan metafòric—, Oriol Pujol va manifestar que l'actual procés polític que es focalitza en la consecució d'un estat propi es va començar a gestar fa gairebé una dècada, el 2005, quan Artur Mas va dictar la conferència programàtica «Dret a decidir. Catalunya sense límits».

No posaré pas en dubte que el tomb de CiU cap a postulats netament sobiranistes —benvinguts al club, com més serem més riurem— pugui arrencar d'aquella data concreta i d'aquella intervenció pública de l'aleshores cap de cartell de la Federació. Portes endins de Convergència potser és així. Però Catalunya, encara que a alguns els sorprengui, és alguna cosa més que Convergència. Vull dir que la sopa d'all ja estava descoberta. Vull dir que ja hi havia sobiranistes, alguns d'ells obertament i explícitament independentistes, abans que el senyor Mas pronunciés el seu mot d'ordre, que llencés al vent la seva nova consigna. Vull dir fins i tot que alguns, potser més aviat pocs, i segur que malavintants, ja feia anys que sostenien de forma clara, i més o menys eficaç —suposo que això seria opinable—, la causa de la llibertat d'aquest poble. Que en denunciaven en pasquins, fulletons ciclo-silicats, cartells, mítings, converses de cafè, tertúlies radiofòniques, articles de premsa, llibres i campanyes electorals l'opressió i l'espoli, que es presentaven a eleccions amb un programa i uns eslògans que adoptaven la independència com a principal argument. No parlo de només una dècada enrere, ni parlo tampoc ara de fa un segle, de l'època de Macià, el seu Estat Català i la creació de l'estelada. Em limito al període posterior a la Guerra

El moviment que avui viu Catalunya es va iniciar gràcies a una minoria clarivident, sovint incompresa i menystinguda, per somiatruites i radical

Civil, quan en ple franquisme alguna formació clandestina com el Front Nacional de Catalunya ja defensava de manera inequívoca aquests postulats. Després vindria el PSAN i l'eclosió d'un independentisme marxista, que combinava lluita nacional i revolució social. I l'experiment per desgràcia fracassat de Nacionalistes d'Esquerra. Parlo de quan, de la mà de Carod-Rovira i Àngel Colom, la vella ERC va experimentar un canvi generacional i va assumir la independència com a fita ideològica, cap a 1989. I com gràcies a aquesta aposta estratègica, l'independentisme va deixar de ser marginal i va arribar al Parlament.

Aquells sembradors de la llavor de la consciència de la necessitat de majors cotes de llibertat per a aquest país, com a eina per a aconseguir un més gran benestar i més justícia social, no deuriem sembrar del tot en terreny erm o infèrtil, perquè no es pot comprendre l'efervescència d'aquests temps actuals sense tenir en compte tota aquesta tradició. El moviment que avui viu Catalunya, cada cop sembla que més majoritari, es va iniciar, com sempre passa, gràcies a una minoria clarivident, sovint incompresa i menystinguda, per somiatruites i radical. Els sembradors han estat els arrauxats. Els partidaris del seny es trobaven prou còmodes, durant dècades, en un autonomisme difús, en l'anar fent i el qui dia passa, any em-

peny. En el peix al cove i la puta i la Ramoneta. N'hi havia, però, que el 1978 ja havien votat «No» o s'havien abstingut en el referèndum sobre la Constitució espanyola que ara esgrimeixen en contra nostra, perquè se la veien venir i sospitaven que en el fons aquella Carta Magna no era una altra cosa que una gàbia de nacions. Aleshores, per aquella posició irreductible, s'havien hagut de sentir de tot, a part de veure's ells mateixos com uns extravagants, expulsats per una llarga temporada del joc polític que comptava, de la pista de ball de la centralitat benpensant.

La causa de la independència no va nàixer fa dos dies, ni vuit anys, sinó bastant temps enrere. La llavor va anar germinant i avui sembla ja en condicions de florir. Aquesta ha estat una llarga marxa, i tot fa pensar que encara queda camí per recórrer. S'albira ja la terra promesa, però encara no hi hem posat els peus. Caldrà abans enderrocar les muralles de Jericó —ara, més que metafòric, m'estic posant bíblic. Però les trompetes sonen ja des de fa dies, mesos, anys, dècades... Tal vegada desafinant, encara impotents, però la música ja es podia escoltar, perquè algú bufava.

Ja diuen que es pitjor tenir la raó abans de temps que equivocar-se. Potser això és el que els pot haver succeït a molts dels pioners d'aquesta

marxa llarga. I potser la història algun dia serà generosa amb ells. Els oferirà com a mínim el reconeixement d'haver obert pas. D'haver sembrat una collita fecunda. ◀